

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, insertis suo loco
Propositionibus à S. Sede Apostolica novissimè damnatis concinnata. Et
Per Casus Practicos exposita

Complectens LXXV. Casus Materiam de Conscientia, Legibus, Peccatis,
Fide, Spe, Charitate, Jure, Justitia, Restitutione, Contractibus, Judiciis &
Religione &c.

Jansen, Leonhard

Coloniæ Agrippinæ, 1744

Casus LXV. De Religione, prout est Virtus, & de Vitiis eidem oppositis, & in
specie de superstit. Divinat. Magia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39867

Pio IV. Dico, qui temerè dimittunt, ut ce-
lent statum & liberiùs vagentur; nam qui ha-
bitum dimittunt in ludo vel recreatione, ut sint
velociores, ut nantent vel etiam fornicationis
gratiâ, dummodo primariò non intendant cela-
re statum suum, sed fornicari, pœnam hanc
non incurrunt. Idem à potiori tenet, si quis
ex iusta causa, v. g. ad evitandum damnum,
scandalum, vel infamiam habitum dimittat; sine
causa ad horam dimittere videtur tantùm venia-
le ob parvitatem materiæ. Portare habitum Re-
gularem absconditum sub aliis vestibus ita, ut
dignosci non possit, probabiliùs continetur sub
dicta prohibitione, & est per se peccatum mor-
tale; probabile tamen est non incurri censuram,
quia verba pœnalia strictè interpretanda sunt de
propriè habitum dimittente, *Sayr. Suar. Castrop.*
t. 16. d. 4. p. 6.

C A S U S L X V .

De Religione, prout est virtus, &
de vitiis eidem oppositis &
in specie de superstit. divi-
nat. magia, &c.

S Aburtia à Parocho Jansenista, 1. jubetur San-
ctos non invocare, S. Crucem & imagines non
adorare, 2. Sed ipsa nimium devota reliquias sui
Confessarii osculo, jejunio, oratione & Missæ Sa-
crificio honorat, 3. 4. 5. 6. Ceremonias varias
veteris Testamenti observat. 7. Agyptios con-
sultat, ex seminis, astris, manuum lineamentis
varia prædicat, mensa, in qua tredecim sunt, non
vult

vult accumbere. 8. 9. 10. Aquâ benedictâ ,
crucibus , aliterve morbos sanat , canes mutos
reddit , credit se à dolore dentium immunem , si in
Paschate à carnibus abstineat. 11. Infirma adhi-
bet medicinas de superstitione suspectas. 12. Me-
dicum de magia suspectum consulit. 13. Et petit ab
eo tolli maleficium , si quod sit. 14. Rebus à saga
vel demone acceptis utitur. 15. A Deo per mira-
culum petit instrui & solâ internâ peccatorum con-
fessione salvari. 16. Ex joco , ira aut mala
consuetudine in Deum , Sanctos , parentes & be-
stias convitia evomit , verbis S. Scripturae abuti-
tur. 17. Demonem in obsesso adjurat , petit ut ex-
eat in sagam vel ejus vaccam , & multa ab eo in-
terrogat. 18. Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid circa virtutem Religio-
nis?

& Seqq. 1. Religio est virtus supernaturalis,
ordinans creaturam rationalem ad cultum DEO
debitum; hic autem cultus principè consistit in
actibus in- & externis fidei, spei, charitatis, ora-
tionis, adorationis, in usu Sacramentorum, in
observatione juramentorum, votorum, in je-
junio, in cultu Sanctorum, &c de quibus suis
locis vel actum est, vel agetur.

2. Adoratio est actus sive in sive externus, quo
per nostram submissionem profiteamur alterius ex-
cellentiam; estque triplex, latria, dulia & a-
doratio politica; latria est cultus soli DEO debi-
tus ob infinitam ejus excellentiam; dulia est cul-
tus debitus excellentiæ creatæ supernaturali, si
hæc excellentia est extraordinaria, veluti mater-
nitas B. M. V. & sanctitas creatæ humanitatis
Christi, cultus hic debitus vocatur hyperdulia;
adoratio politica est cultus ob excellentiam ali-

Y y 3 . quam

quam creatam naturalem, qualis exhibetur Principi, Regi aliisque Superioribus.

2. 3. certum est contra hæreticos, B. V. & Sanctos eorumque reliquias, modò de iis authenticè constet, & imagines honorandas esse cultu duliæ, cum hac tamen distinctione, quòd Christus, B. V. & Sancti honorentur cultu absoluto, hoc est, propter excellentiam illis propriam, imagines verò & reliquiæ colantur cultu respectivo in ordine ad excellentiam, quæ inest non ipsis, sed Christo, B. V. vel Sanctis; sic cruces, clavi aliæque Christi Domini reliquiæ adorantur cultu latræ respectivo propter Divinitatem non sibi, sed Christo intrinsecam, quam ipsa quodammodo repræsentant.

3. QUÆR. II Quæ sint vitia Religioni opposita?

Et Seq. *Superstitio, sacrilegium, blasphemia, simonia, perjurium, uxorum neglectus, &c.* De duobus primis agemus in præsentia, de reliquis in Casu seq. Itaque

1. *Superstitio* est indebitus veri vel falsi Numinis cultus, quando scilicet vel creaturæ exhibetur cultus soli DEO debitus, ut fit in idololatria, magia, divinatione, vana observantia, maleficio, &c. de quibus mox singulatim; vel DEO exhibetur cultus falsus, profanus, ut si DEUM colas per ritus Calvinisticos, Mahumetanos vel similes, in hic semper peccas mortaliter, quia factò profiteris DEUM approbare falsas sectas; idem est, si DEUM velis colere per actum malum, v. g. ebrietatem, fornicationem, mendacium, aut exponendo vel colendo scienter falsas reliquias, promulgando falsa miracula, &c. *Suar. Nav. Sanch. l. 2. mor. c. 37 à num. 7. hoc enim*

enim

enim est æquivalenter dicere, DEUM ejusmodi peccata amare, approbare, &c. quæ est gravis in DEUM irreverentia; DEUM verò colere per actum profanum, superfluum, ut si in Missa addas cæremonias vel orationes ab Ecclesia non præscriptas, ob levitatem materiæ poteris tantum peccare venialiter, *Cajet. 2. 2. q. 95. a. 1. Less. l. 2. c. 34. dub. 1.*

2. *Idololatria* est, cultum seu honorem soli DEO debitum tribuere falso Numini, estque peccatum de se gravissimum.

3. Ex pacto expresso vel tacito à dæmone expectare vel petere effectus miros, propriè vocatur *Magia*.

4. Ex simili pacto petere vel expectare à dæmone revelationem secreti, v. g. thesauri absconditi, futuri mariti, &c. dicitur *Divinatio*.

5. Per media improporcionata, & per consequens ope im-vel explicitâ diaboli procurare fanitates, benevolentias, amores, divitias, &c. dicitur *Vana observantia*.

6. *Maleficium* est vis & potestas nocendi aliis ex pacto expresso vel tacito cum dæmone; pactum expressum est, quando cum dæmone convenis, vel eum invocas pro habendo tali effectu: *Pactum* 4. *implicitum* (quod serviat pro regula generali) est, quando adhibes media inutilia, que scis neque ex vi sua naturali, neque ex Dei vel Ecclesie institutione, habere virtutem causandi talem effectum, idè-que implicitè ejusmodi effectum expectas à diabolo, ut si quis per peregrina signa vel verba, per figuras inutiles, per falsitates, v. g. per febrim Christi curet morbos, &c. omnis effectus, sive sit divinatio, observatio vel maleficium, qui fit ex tacito vel expresso ejusmodi pacto, semper est

peccatum mortale, nisi excuset ignorantia vel inadvertentia, *Cajet. a. 1. Suar. Less. dnb. 8. Sanch. c. 38 Spor. t. 2. c. 9.* Patant quidem plures apud *Sanch. à num. 20. Castropalao hic punct. 3. num. 6.* tantum peccari venialiter, si quis ex joco utatur mediis vanis & improprietatis, non quidem credens, sed tantum volens experiri, an talis effectus sequatur, sed oppositum est tenendum, Ratio est, quia cum scias media illa esse improprietata, vis tentare & experiri, an non forte dæmon se immisceat, adeoque tentas cum dæmone habere societatem, eumque invocas sub conditione, ut si pactus sit; talem effectum producat, quod videtur esse mortaliter malum etiam si fiat ex joco, *Castrop. l. c. La Croix t. 3. p. 1. num. 11.* nec obstat, quod quis forte protestetur, se nullam velle habere communicationem cum dæmone, nam hæc protestatio est facto contraria, & ideò frivola.

7. *Sacrilegium* est, quo persona sacra, res sacra aut locus sacer dehonatur, quod variis modis fieri potest, de quo suis locis.

8. *Blasphemia* est convitium, seu verbum contumeliosum contra Deum, res sacras, aut Sanctos vel alias creaturas, in quantum referuntur ad Deum, eorumque inhonoratio in Deum redundat, hinc convitia in Sanctos, in res sacras, v. g. in Sacramenta, in Crucem aut Passionem Domini, in imagines, in Reliquias Christi & Sanctorum, semper est blasphemia, quia sancta semper apprehenduntur referri in Deum, tanquam eorum Authorem, non item aliæ creaturæ, ideòque, qui maledicit patri, peccat quidem contra præceptum quartum de honorandis parentibus, non tamen est blasphemus; omnis contumelia

melia in Deum & Sanctos etiam ex joco prolata
semper est mortale, utpote gravis in Deum inre-
verentia, putat tamen Tamb. cum aliis, non es-
se mortale, si quis ex joco leve quid diceret de
Sanctis, quâ homines sunt, v. g. Crispinum fu-
isse sutorem, &c. reliqua dabit resolutio Casus.
Ad quem

6.
R. 1. Sanctos, & sanctas reliquias colendas ef-
se constat. ex q. 4. cultu tamen publico non licet
colere, nisi illos Sanctos, qui canonisatione,
beatificatione vel communi Ecclesiæ approba-
tione sunt tales; cultus publicus autem vocatur,
qui fit nomine Ecclesiæ, ab eaque est institutus,
ut Sacrificium Missæ, exstructio Altaris etiam
privati in Sancti honorem, nomen Sancti ponere
in Litaniis etiam privatis, aut de eo Collectam in
Missâ, ejus imaginem in Ecclesiis vel altaribus ex-
ponere, &c. defunctum tamen, quem confide-
ratis miraculis, vitæ sanctitate aliisque indiciis
prudenter judicas sanctum, quamvis ab Ecclesia
pro tali nondum sit declaratus, potes honorare
cultu privato, v. g. pedes & reliquias ejus deo-
sculari, imaginem ejus domi habere, preces ad
eum fundere, jejunium & votum ei nuncupare,
&c. quia hæc non fiunt nomine Ecclesiæ, nec pro
publico cultu reputantur, *Bonac. Sanch. In dec.*
c. 43. num. 3. Reiffenst. l. 3. decret. t. 45. à
num. 18. ubi desuper refert Constitut. Urban.
VIII.

7.
2. Peccat Saburtia exercendo cæremonias Ve-
teris Testamenti præsertim eas, quæ repræsen-
tant Christum adhuc venturum, utpote esus A-
gni Paschalis, circumcisio, &c. tales enim cære-
monix nunc sunt abolitæ, vanæ, falsæ & su-
perstitiosæ.

3. Saburtia futura prædicendo, quandoque peccat, quandoque non peccat, si prædicat ex signis omninò improportionatis, quæ nec ex se, nec ex constitutione Dei aut Ecclesiæ cum effectu prænunciato connexionem habent, est manifesta superstitio, quia tunc talis effectus non potest credi futurus à Deo, quia hic ejusmodi divinationes gravissimè prohibet; neque ab angelis aut beatis, quia hi nequeunt agere contra DEI præceptum: neque ex naturali virtute signorum, ut supponitur, ergo ex ope dæmonis, ut patet ex regula data q. 3. Hinc ex astris, ex vultûs, frontis, manuum aut corporum lineamentis, ex sortibus, ex sternutatione, ex somniis, ex volatu vel garritu avium, &c. prædicere effectus liberos à voluntate dependentes, casus fortuitos, divitias, honores, furta, homicidia vel similia, semper est superstitiosum, quia nullam connexionem cum signis habent, *S. Th. 2. 2. q. 95. a. 5.* & si seriò cum firma fide fiat, est mortale; sicut & mortale est consulere ejusmodi divinatores, astrologos, Ægyptios, vulgo Ziginos, si nimirum fiat animo credendi & se ex hoc dirigendi; secùs si fiat ex curiositate, joci vel risûs causâ; secluso tamen semper scandalo, quod addo, quia si prudenter judices, hos divinatores non ex joco aut scientia naturali agere, sed ex superstitione aut pacto diabolico, nequaquam consulere licet, hoc enim esset inducere ad peccatum. Dixi: *ex signis improportionatis*: nam si signa habeant naturalem connexionem saltem probabilem cum effectu futuro vel occulto, eum prædicere, non erit illicitum; sic ex motu, situ, cursu, conjunctione vel oppositione astrorum divinare eclipses, ventos, pluvias, tempestates, sterilitatem,

tem,

tem, malum non est, item temperamentum hominis sub tali astrorum constitutione concepti vel nati, ejus naturale ingenium, inclinationem in bonum vel malum, quia certum est, quod astra inclinent; similiter ex physiognomia, hoc est, ex corporis humani temperamento, vultu, manuum corporisque lineamentis, aut etiam ex somniis animi inclinationes humorumque temperies aliâque similia rectè judicantur; experientia enim constat, quod sanguinei læta somnient, cogitent & ament; melancholici econtrà tristia, mortes, infirmitates; phlegmatici gravia, lapsus, submersiones; item qui in somnis impuris resistunt cogitationibus, meritiò casti habentur; qui verò facilem præbent assensum in somno, periculum est, ut & vigilantes consentiant, & similia innumera. Verùm tamen, si ejusmodi divinatores effectus contingentes, morbos, tempestates, hominis propensiones, &c. majori certitudine affirmant, quàm ex astris somniis, aliisque signis consequi possunt, non committunt peccatum superstitiosæ divinationis, sed temeritatis vel mendacii, *Suar. Laym. Sanch. l. 2. in dec. c. 38. num. 29.* Quid si quis mihi superstitiosè divinet, quòd, ubi sunt tredecim in mensa, unus ex illis isto anno sit moriturus; aut quòd hæc navis sit submergenda, an propterea navim vel mensam declinare possim; item ex manuum lineis prædicit quis, me futurum Cardinalem, an ex ea spe licitè tendo Romam? *R. Cum Nav. Cajet. Tamb. Sanch. Sporer l. c.* ex illa spe vel timore aliqua agere vel omittere sine firma credulitate effectus futuri non erit mortale, etsi sit stulta & meritiò ridenda temeritas, si tamen sæpiùs vel ordinariè juxta ejus-

10.

eiusmodi prædictiones (idem est de somniis futurorum contingentium) te dirigeres, signum esset magnæ credulitatis, adeoque peccatum mortale.

- II. 4. Saburtia per cruces, aquam benedictam Evangelium S. Joannis, oratiunculas & similia morbos sanans, committit superstiosam observantiam; nam quamvis hæc de se bona sint, si tamen fiant cum certa credulitate futuri effectus, quem Deus non promisit, fiunt superstiosa; & universaliter quotiescunque adhibentur ad effectum qualemcunque media impertinentia, vana, falsa, aut, si bona & sancta sint, habent tamen admixtas circumstantias vanas vel inutiles ad talem effectum, aut denique si totum sanctum & bonum sit; si tamen in iis constituatur certa fiducia ad consequendum eiusmodi effectum, à Deo non promissum, certum est, esse superstitionem cum implicita saltem invocatione aut pacto cum demone, quod ex genere suo est peccatum mortale, DD. cit. Hinc superstitio est ad reddendos canes mutos uti textibus S. Script. uti ovis Crucifixo oblati, floribus ex Altari vel Monstrantia desumptis, aquâ cerâ, sale aut aliis rebus ab Ecclesia benedictis ad sanandos homines vel pecora, cum certa fiducia consequendæ sanitatis vel alterius effectus, quia eiusmodi certa vis neque ex se, neque ex Dei aut institutione Ecclesiæ illis inest, consequenter ille effectus censetur aliunde peti, scilicet à demone, qui etiam non vocatus se libenter ingerit, ut sub specie sanctitatis homines facilius decipiat. Dixi cum certa fiducia expectando effectum infallibiliter, quasi ex opere operato; nam per humilem deprecationem conjunctam cum applicatione alicujus rei ab Ecclesia permixtæ, v. g. aquæ vel

vel

vel falis benedicti, expectare aliquem bonum effectum, v. g. sanitatem pecorum, utique malum non est, nisi adhibeantur cæremonia vel circumstantiæ vanæ & superstitiosæ, ut quod aqua debeat esse benedicta die Palmarum à Sacerdote, qui vocatur Joannes, in paramentis violaceis, &c. Ex dictis sequitur, similiter superstitiosum esse, per integrum annum quotidie orare preces S. Brigittæ, quamvis de se sanctissimas, cum certa credulitate, quod orantes morte æternâ nunquam sint damnandi, prout in quibusdam libellis falsò adscribitur, id fuisse S. huic viduæ revelatum; per hanc enim inanem fiduciam homines retrahuntur à Sacramentis, & orationi vim tribuunt infallibilem à Deo non promissam; idem est de aliis orationibus, jejniis, si iis effectus aliquis infallibilis contra febres, dolores dentium, ictus gladii &c. tribuatur.

5. Quando est prudens dubium, an hæc vel illa res habeat vim naturalem ad hunc vel illum effectum, licitè præsumi potest, quod sic; cum enim miræ sint causarum naturalium virtutes, præsertim herbarum, lapidum, &c. quæ etiam doctissimos sæpè latent, non est ratio sufficiens effectum tribuendi diabolo ex hoc, quod illa virtus nobis incognita vel dubia sit; hinc saltem in necessitate licitum erit uti ejusmodi re dubiâ in ordine ad sanitatem vel alium effectum necessarium; modò id non fiat cum infallibili fiducia, adsitque protestatio de non volendo effectum casu, quo aliter quàm ope dæmonis haberi non posset, *Valent. Sanch. c. 40. Castrop. pun. 10. Sporer La Croix l. c.* Ratio est, quod per protestationem illam tollatur omne commercium cum dæmone, & aliunde ex causa naturali effe-

12.

effectus sperari potest: ex hac ratione *Sporer* cum multis damnare non audet usum virgæ avellanæ divinatoriæ in quantum per ejus inclinationem deteguntur metalla subterranea auri & argenti, nec damnare ausim ego, etsi in oppositum multas rationes adducat *La Croix num. 35*. Dimittere anulum in vasculum vel vitrum ex fune pendentem inter pollicem & indicem ad indicandas horas diei vel noctis, jam communiter pro superstitione habetur; si certum est, rem à causa naturali esse posse, dubitetur autem, an sit à Deo vel diabolo, præsumitur esse à diabolo, quia constat se Deum rebus vanis non immiscere, DD. cit.

13. 6. In necessitate ad curandum, v. g. gravem morbum ab alio non curabilem, licitè consuli potest de magia suspectus, modò prudenter credatur, non arte magicâ, sed scientiâ naturali curaturus; si de hoc dubites, vel etiâ omninò credas, eum usurum medio supersticioso, adhuc te ejus operâ uti posse affirmant *Sanch. Less. Suar. Sporer cum Castrop. pun. 12.* tum quia in dubio nemo præsumitur malus, tum quia ex gravi causa petitur aliquid, quod licitè & sine peccato præstari potest; potest enim, ut supponitur, curare medio naturali, & patet à pari in petitione mutui ab usurario; sed melius contradicunt *Cajet. Wiggers apud La Croix num. 44.* quia hoc esset petere vel admittere beneficium à dæmone, & cum eo habere commercium, vel saltem se hujus periculo scienter exponere, quod non tenet de accipiente mutuum ab usurario; in dubio, an magus vel saga habeat medium naturale curandi vel tollendi maleficium, examinandi erunt super medio adhibendo, si modum
curan-

curandi edicere nolint, præsumendum est de medio magico vel superstitioso, adeoque tunc eorum opera nullatenus est adhibenda, quia intrinsicè malum est petere commercium dæmonis, ejusque beneficio velle sanari.

7. Si maleficus maleficia posita sine novo maleficio tollere possit, ad hoc tenetur ac cogi potest & debet; secus si opus sit novo maleficio, quale censetur esse, si morbus vel febris ab homine transferatur in canem, cattum, vel alium hominem, aut si pro recuperando butyro vel lactè magicè subtracto, lac coquatur ad ignem, dolore tamdiu in sagam translato, usque dum maleficiùm tollat; aut si speculum magicum inspiciatur, ad dignoscendum furem, adulterum, &c. Licitè autem maleficia tolluntur, removendo signa magica, sive per magum ipsum, sive per quemvis alium, v. g. dæmon homines vel animalia intoxicavit ad positionem ollæ plenæ intextis capillis, ossibus, murium, serpentum, &c. quilibet ejusmodi signum auferre potest, imò ex charitate tenetur, si commodè possit: Item licitè removetur conditio, sine qua non persistit aut perdurat maleficiùm. v. g. solet diabolus cum mago vel saga pacisci, inficiam, quem tu incantaveris, insufflaveris, tetigeris, &c. nisi mox ipse se cruce signet, aquâ lavet, repercutiat, aut eo die pultem comedat, licitum erit tunc se cruce signare, repercutere, lavare, pultem comedere, quia hoc non est ponere signum magicum, sed impedire per medium de se non malum: hâc ratione judices jubent magos exui, radi, lavari, ne ad tormenta insensibites, aut planè muti redantur, *Sanch. Swar. Sayr. Sporer l.c.*

8. Qui impetravit per magiam vel superstitio- 15.
nem

nem aliquid à dæmone , si illa res de se sit bona , v. g. sanitas , scientia , pecunia , (intellige non adulterina vel furto à dæmone ablata) licitè iis , uti potest ; quamvis enim gravissimè peccaverit ea ope dæmonis impetrando , tamen rei impetratæ usus de se malus non est , *Delrio, Victoria, Sanch. c. 41.*

16. 9. Religioni pariter opponitur *tentatio* Dei , quæ definitur , quòd sit dictum vel factum , quo quis vult experiri , an Deus habeat hanc vel illam perfectionem , an sit omnipotens , omniscius , misericors , &c. Alia est Dei *tentatio formalis* , quâ quis dubitans de aliqua Dei perfectione , eandem vult experiri , ut si quis nolit dolere aut confiteri peccata , volens videre , an Deus non sit salvaturus absque his ; hæc *tentatio* Dei formalis semper est peccatum mortale , opponiturque fidei , quatenus de perfectione Dei dubitat ; spei , quatenus præsumit ; Religioni specialiter , quatenus irreverenter explorare vult aliquod Dei attributum. Vid. dicta *Cas. 15. num. 10.* Alia est *tentatio* Dei interpretativa , cum quis , etsi actu non dubitet de perfectione aliqua Divina , nec expressè intendat de Deo sumere experimentum , tamen aliquid agit , quod ex se refertur ad sumendum de Deo experimentum , ut si quis in lethali morbo respuat omnem medicinam commode parabilem , speretque à Deo miraculosè sanari , aut si ex spe auxilii extraordinarii se temerè conjiciat in periculum , v. g. in aquas , in conflictum , è quibus liberari non possit nisi à solo Deo , *S. Th. q. 97. a. 8. Et ibi Cajet. Valent. Less. c. 45. dub. 1.* fit tamen læpè venialis , non tantùm ex imperfectione actûs , ob indeliberationem , simplicitatem , ignorantiam , sed etiam

etiam ex levitate materiæ, ut si quis in levi morbo respuat medicinam, confidens à Deo sanitatem consequi ex generali providentia nullo petito miraculo, *Tolet. Sayr. Less. Sanch. Sporer l. c.* Nec semper malum est petere miraculum, sed aliquando est actus spei & fiduciæ, si nempe id necessitas propriæ vel alienæ salutis exigat, ut si quis oret miraculosè instrui in fide, eò quòd aliam instructionem habere non possit.

10. Maledicta seu imprecationes (de quibus *V. Cas. 16. num. 16.*) in homines, jumenta, aut alias creaturas absque speciali ordine vel relatione ad Deum non sunt propriè blasphemix; maledicta in Sanctos, Sacramenta vel res sacras indubiè sunt blasphemix, & quidem probabiliter ejusdem speciei cum blasphemis in Deum, *Cajet. Bannes, Arrag. Bonacina, Sanch. c. 31. num. 31.* Blasphemia tamen sæpè habet adjunctas alias malitiæ species, ut si fiat ex odio Dei vel proximi, ex desperatione, ex errore vel voluntario dubio in fide, quæ omnia specialiter in Confessione exprimenda sunt; & quidem blasphemia hæretica cum errore in fide est reservata in Bulla Cœnæ; qui ex consuetudine blasphema verba profertre solent, quamvis id non faciant cum plena advertentia ad malitiam, tamen sub mortali tenentur consuetudinem corrigere, vel non erunt absolvendi, quia ejusmodi verba sunt Deo valde injuriosa & scandalosa, *Less. l. 2. de iust. c. 45. dub. 5. n. 30.*

11. Abuti verbis S. Scripturæ ad res turpes vel profanas cum contemptu, semper est mortale peccatum contra reverentiam rebus sacris debitam, uti ad res honestas vel profanas facetias, si

Z z

absit

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. I.

absit contemptus, neque tam sæpè fiat, ut censetur esse contemptus, est tantùm veniale, *Tamb. Gobat, La Croix n. 250.*

18. 12. Circa adjurationem dæmonis tenenda sunt seqq. 1. Si fiat in ordine ad habendum ejus auxilium vel familiaritatem, per se patet, esse magicam; si autem adjuratio, Græcè exorcismus, fiat in ordine ad dæmonem in nomine veri Dei expellendum, est licita; quòadmodum requiritur, ut fiat imperativè, v. g. *exi, mando, ut facias, &c.* si fiat deprecativè v. g. *rogo, ut facias, fac mihi hanc gratiam, nisi ignorantia exculet, erit mortale, quia deprecatio præ se fert humilitatem, submissionem aut amicitiam, quæ ad dæmonem habere mortale est, S. Th. 2. 2. q. 90. a 2. Sibi Cajet. Less. c. 42. dub. 13. à n. 70.*

2. Adjurans licitè interrogat ea, quæ ad dæmonis ejectionem sunt necessaria; longos, curiosos & inutiles sermones cum eo miscere est mortale, unam alteramve indifferentem questionem facere ob parvitatē materiæ veniale, reputant *Sylves. Cajet. Less. l. c. Sanch. in dec. l. 2. c. 42. num. 25. Tamb. l. 3. c. 8. §. 2. cont. Castropalao. Dices 1. Loqui deprecativè cum dæmone est mortale, sed interrogare curiosa vel semel, est deprecativè loqui: ergo. 2. Est communicare cum dæmone, ejusque operâ uti ad scienda incognita. 3. Quidquid facit dæmon, facit ex gravissimo Dei & hominum odio: ergo sine justa causa non possum eum interrogare; si enim facio, ut de novo aliquid dicat ex Dei & hominum odio. R. Ad 1. N. Min. Interrogare simpliciter est tantùm exponere suum desiderium sciendi, non autem humiliter deprecari, potèstque fieri imperativè: *Mando, ut dicas.* Ad 2. Illa.*

com-

communicatio est tantum mortalis, ex qua prudenter praesumor, velle habere amicitiam & societatem cum daemone, quod ex una vel altera quaestione judicari non potest. Ad 3. Daemon semper est in habituali & actuali odio Dei, quod per interrogationem curiosam non augeo vel renovo.

3. Exorcista concedere non potest, ut daemon in alium hominem, etiam indeterminatum exeat, quia quilibet habet jus, ut ab hoc hoste non infideatur; aliud est de bestia, quae diabolo concedi posset, si non esset alius (quod raro contingit) eum expellendi modus; cum enim obsessus sit quasi in extremo malo, alter rationabiliter invitus esse non potest, ut bestiam suam pro proximi salute corporis forsan & animae impendam.

4. Parochus est obligatus ex justitia, & in ejus defectu alii Sacerdotes ex charitate, obsessum exorcizare, si sit spes diabolum expellendi.

5. Laicus solemniter exorcizans non peccat saltem mortaliter, si sit homo intelligens & pius, nec adsit Clericus, qui velit & possit, absitque scandalum, quod abesse credo, si dicat adstantibus, id in tali casu ex charitate proximi esse licitum. Ratio est, quia laicus licite facit officium Acolythi in serviendo Missae solenni: ergo & officium Exorcistae, item in necessitate licite baptizat; accedit, quod omnis homo baptizatus, praesertim existens in statu gratiae, habeat specialem vim in daemones,

DD. cit.

* * *

Z z z

CA.